

[M. Larsen.]

og jeg anbefaler lovforslaget til vedtagelse i dette høje ting.

Holmberg: Siden 1940 har det været nødvendigt for det høje ting at beskæftige sig med love vedrørende fremskaffelse af indenlandsk brændsel. Det var helt rimeligt, da de forsyningsmæssige forhold var af en sådan beskaffenhed, at der ikke kunne købes udenlandsk brændsel, men nu er vi nået til 1954, og forholdene har heldigvis ændret sig en hel del, så det ikke mere er noget problem at skaffe brændsel. Det skal også indrømmes, at ministerens motivering for det lovforslag, der er til behandling, er at reservere de beholdninger, der er tilbage af brunkul, og ministeren ønsker endvidere loven af beskæftigelsesmæssige grunde.

Om det sidste vil jeg sige, at beskæftigelse i forbindelse med en så beskeden brydning som den, ministeren forlanger, er meget lidt værd. Det kan have egenskabsbetødning, men som argument, som almindelig begrundelse, tæller det så lidt. At føre tilsyn med brydningen for at sikre de forekomster, der er, når ministeren alligevel vil bryde kul — og det vil han jo efter forslaget — mener vi heller ikke er rigtigt. Der sker efter vor mening ikke det mindste ved at lade dem bryde, der vil, og med de priser, der er på indenlandsk og udenlandsk brændsel, kan ministeren være temmelig sikker på, at de forekomster, der er, ikke vil blive anstøt.

Alt taget i betragtning kan jeg, efter at have gennemlæst motiveringen og lovforslaget i sin helhed, på mit partis vegne sige, at vi ikke finder dette tilsyn nødvendigt, og vi kan derfor ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Foss: Formålet med lovforslaget er, som det er udtrykt i den højtærede ministers skriftlige fremsættelse, at reservere brunkulsbrændslet til krisesituationer. Der kan vel ikke være tale om andet end krigssituationer; man tænker vel på vor situation under den sidste krig. Jeg er meget betænkelig ved de betragtninger, der her kommer til orde, og som man lejlighedsvis også hører fremført på andre områder. Hvis vi virkelig her i landet skal oplægge store reserver for en kommende krigssituation, bevare institutioner eller mere eller mindre

overflødige baner eller på anden måde sikre landets forsyning med henblik på en tilsvarende situation som den, vi lige har oplevet, kan det efter min mening ikke blive andet end en meget dyr historie.

Nu håber vi selvfølgelig alle, at der ikke kommer nogen ny krig, men nogen garanti herfor har vi ikke, og det er rimeligt at tænke på, hvad der i så henseende kan ske. Ingen af os ved, hvordan en ny krig kommer til at forme sig. Det behøver aldeles ikke at blive en langvarig historie som sidst. Der er meget, der tyder på, at spørgsmålet for vort vedkommende vil være, om vi kan overleve de første 8—14 dage. Det forekommer mig derfor, at i stedet for at sætte store midler ind på at bevare mere eller mindre nyttige institutioner og opbygge lagre, var det bedre at bruge disse midler til etablering af det forsvar, som er nødvendigt for, at vi kan undgå en besættelse. Hvis vi virkelig undgår denne besættelse, klarer vi nok resten på den ene eller den anden måde. I dette tilfælde drejer det sig om en meget lille reserve, og jeg mener ikke, at oplæg af en sådan reserve har nogen værdi, hvis man ikke går ind for princippet, at man skal oplægge nødvendige reserver til en kommende krig, hvilket jeg allerede har givet udtryk for at jeg er imod.

En anden betragtning, der også kan gøres gældende i denne situation — jeg har først nævnt hovedbegrundelsen for loven, nemlig oplæg af reserver til krisesituationer — er den, den højtærede minister er inde på senere i sin fremsættelse: spørgsmålet om beskæftigelsen. Det er jo ikke meningen, forstår jeg, at ministeren foreløbig ønsker at begrænse brydningen. Tværtimod forstår jeg, at han vil opretholde den nuværende brydning. Den højtærede minister var inde på spørgsmålet om en senere stærkere udnyttelse af brunkulslejerne i en arbejdsløshedsperiode, men dertil er de ikke særlig velegnede. Det er ikke nogen let opgave hurtigt at sætte brunkulsbrydning i gang med al den mekanisering, som er nødvendig til dette formål. I øjeblikket kan vore brunkulslejer udnyttes, men hvorledes vil det stille sig om 10—20 år? Ingen ved, om disse reserver har nogen som helst værdi om 20 år. Teknikken går fremad, og den værdi, vi i dag kan tage ud af brunkulslejerne, er måske intet værd om en snes